

COP29-un Bakıda keçirilməsinə qərar verilməsi təsadüfi deyil

Azərbaycan ətraf mühitin qorunmasında ən fəal ölkələrdən hesab olunur

Ekoloji tarazlığın və ətraf mühitin qorunması Azərbaycanda dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir. Bu məqsədlə ölkədə vaxtaşırı tədbirlər keçirilir, zəruri addımlar atılır, "yaşıl enerji"dən istifadənin genişləndirilməsi üçün layihələr reallaşdırılır.

Sırr deyil ki, vaxtilə nizamsız, qaydasız neft hasilatı və təmizlənmədən axıdılan tullantılar Xəzər sularının çirklənməsinə səbəb olurdu. Amma Xəzəri çirkləndirən tullantı sularının 60 faizi Volqa çayının payına düşür. Ermənistan və Gürcüstan ərazisində formalaşan kommunal və sənaye tullantı suları da müxtəlif çaylar, o cümlədən Kür vasitəsilə Xəzərə axıdılır. Odur ki, su mənbələrinin çirklənməsinin qarşısının alınması tədbirləri, çirklənmə baş verən ərazilərdə təmizləmə işlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə ən müasir texnologiyadan istifadə olunması ölkəmizdə

gerçəkləşdirilən ekoloji siyasətin mühüm istiqamətlərindən birini təşkil edir.

30 ilə yaxın torpaqlarımızın 20 faizdən çoxunun işğal altında qalması nəticəsində həmin ərazilər dövlətin bu sahədə həyata keçirdiyi ekoloji tədbirlərdən məhrum olub, ekoterrora məruz qalıb. Meşələr və təbii sərvətlər Ermənistan tərəfindən talanıb, biomüxtəlifliyə ciddi ziyan vurulub. Üç il əvvəl əldə edilən tarixi zəfərdən dərhal sonra Prezident İlham Əliyevin ard-arda imzaladığı fərman və sərəncamlar, eləcə də xüsusi tapşırıqları ilə həmin ərazilərdə quruculuq işlərinə başlanılıb. Məlumdur ki, Prezident işğaldan azad edilmiş Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru "yaşıl enerji" zonası elan edib. Həmin ərazilərin 2050-ci ilədək "Netto sıfır emissiya" zonasına çevrilməsi nəzərdə tutulur. Azərbaycanın başqa bir hədəfi də 2030-cu ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 35 faiz azaldılmasını təmin etməkdir. Həmin

vaxtdan sonra isə daha iddialı hədəf müəyyən edilib: 2050-ci ilə qədər istixana qazlarının miqdarı 40 faiz azaldılacaq. Təbii ki, bu, ölkəmizin iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədəki mövqeyindən xəbər verir.

Bu gün Azərbaycan BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəfdar olmaqla qlobal iqlim dəyişikliklərinə qarşı mübarizəyə qoşulan fəal ölkədir. Azərbaycan qlobal çağırışlara etinasız yanaşan deyil, əksinə, onu dəstəkləyən, öz töhfəsini verən dövlətdir. Bununla belə, ölkəmiz qlobal iqlim dəyişmələrinin bilavasitə təsiri altındadır. Ona görə də indi respublika səviyyəsində elə müşavirə, konfrans olmur ki, Prezident orada bu problemlərin həllinin vacibliyini nəzərə çarpdırmasın, gərəqli addımların atılması üçün şəraitin yaradılmasına yol açmasın. Əslində bu cür addımları ölkəmiz 1995-ci ildən atır. Azərbaycan həmin il BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasını (UNFCCC) təsdiq-

ləyib. Bundan başqa, ölkəmiz Milli Məclisin 18 iyul 2000-ci il tarixli qərarı ilə Kioto Protokoluna qoşulub. Azərbaycan həmçinin BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Paris Razılaşmasını imzalayıb. Üstəlik də COP tədbirlərində fəal iştirak edən ölkə kimi diqqət çəkir.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev dekabrın 1-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 28-ci sessiyası - COP28 çərçivəsində təşkil olunan Dünya İqlim Fəaliyyəti Sammitinin açılış mərasimində iştirak edib. COP28 çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə həmçinin Azərbaycanın müvafiq qurumlarının, o cümlədən energetika, ekologiya və təbii sərvətlər nazirliklərinin, SOCAR-ın rəhbər şəxsləri iştirak edərək mühüm görüşlər keçiriblər və müzakirələr aparıblar. Müzakirələrdə xüsusi vurğulanıb ki, indiki dövrdə

dekarbonizasiya məsələlərinin aktuallığı heç vaxt olmadığı qədər artıb. Ona görə də məsuliyyətli dövlət olan Azərbaycan müvafiq istiqamətlərdə fəaliyyətini qlobal çağırışlara adekvat qurur.

Qeyd edək ki, 100 minə yaxın nümayəndəni bir araya gətirən COP28 BMT-nin tarixində ən genişmiqyaslı tədbir olub. Konfrans çərçivəsində təşkil edilmiş zirvə toplantısında 120-dən artıq dövlət və hökumət başçısı iştirak edib. Sessiya çərçivəsində Azərbaycan pavilyonunda da bir neçə tədbir keçirilib. Pavilyonda ölkəmizdə iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə sahəsində görülən işlərin, həmçinin işğal dövründə ərazilərimizə vurulan zərərin və işğaldan sonrakı - xarabalıqdan cənnətə çevrilmənin görüntüləri nümayiş etdirilib. Pavilyonu ziyarət edənlər daha erməni yalanlarını deyil, Azərbaycanın həqiqətlərini görüb, doğrularla tanış olub, konkret faktlar əsasında həmin torpaqların dirçəldilməsi, Qarabağ və Şərqi

Zəngəzura yeni nəfəs gəlməsi realılıqlarına şahidlik ediblər.

COP28 çərçivəsində Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlardan biri də gələcək il COP-a evsahibliyi edəcək ölkə kimi müəyyənəndirilməsi oldu. Belə mötəbər məclisin Bakıda keçirilməsi bir daha Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzundan, müasir infrastrukturaya malik olmasından xəbər verir. Azərbaycanın indiyə kimi bir çox beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etdiyi hamıya məlumdur. Təbii ki, ölkəmiz COP29-a uğurla evsahibliyi edəcək və bu tədbir də iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəyə töhfə verəcək xüsusi hadisələr və təşəbbüslərlə yadda qalacaq.

O ki qaldı Ermənistanın COP29-a evsahibliyinə namizədliyini geri götürməsinə, bunun səbəbi məlumdur. Bir də ki, qlobal beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etmək Ermənistan kimi ianələr hesabına yaşayan bir dövlətin çəkəcəyi yük deyil. Azərbaycanın isə beynəlxalq aləmdə müsbət imici və iqtisadi-maliyyə imkanları var. Bu günə kimi Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq tədbirlərdə ortaya yüksək standartlar qoyulub. Uğurlu inkişaf modeli ilə diqqət çəkən Azərbaycana dünya dövlətləri etimad göstərir və inam bəsləyirlər. Ermənistan isə 30 illik işğal siyasəti ilə beynəlxalq imicini zədələyib, üstəlik də 44 günlük Vətən müharibəsinin məğlubiyyəti onu yerlə yeksan edib. İndi orada həm daxili gərginlik var, həm də erməni cəmiyyətinə özgə mədəniyyətinə qarşı vandallıq hökm sürür. Məsələn, bu ilin aprelinde İrevanda keçirilən beynəlxalq idman yarışında Azərbaycan və Türkiyə bayraqlarının yandırılması Ermənistanın başqalarının milli dəyərlərinə dözümsüz olduğunu nümayiş etdirdi.

Azərbaycan isə ekoloji problemlərin həllinə yönəlik "yaşıl ideya"lara qapılarını açır.

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*

azerbaijan-news.az